

CETA + EA CREDINȚEI

Revistă trimestrială a parohiei Tuturor Sfinților, Florești

Anul 14, nr. 1
ianuarie-martie
2024

Cuprins

SIMONA ILEA POP, <i>Știri</i>	3
ARHIM. DR. ANDREI COROIAN, <i>Patimile și tămăduirea lor</i>	4
PR. BRIAN BANCOȘ, <i>Călăuză pentru suflet</i>	7
PR. DR. IOAN CLAPA, <i>Buna Vestire, începutul bucuriei noastre</i>	9
DR. EUGENIA BÎRLEA, <i>Patriarhia de Constantinopol după 1453</i>	11
DARIUS-EMANUEL OPREA, <i>Sfântul Serafim de Sarov (1754-1833)</i>	13
DARIUS ECHIM, <i>Din viața parohiei</i>	14
TEODORA CUCUIET, <i>Savatie Baștovoii, Cartea pentru bărbați</i>	16
IEROMONAH PANTELIMON ȘUȘNEA, <i>„Sinceritatea este o trăsătură a sfințeniei”</i>	18
ADRIAN MĂRGINEAN, <i>Apusenii – Păzitorii credinței. Mănăstirea Iz buc</i> ...	21
PSIHOLOG KATALIN RUS, <i>Verde de invidie</i>	23
INSTIT. GRAȚIELA AGRIȘAN, <i>Aripi de îngerăș</i>	25

ȘTIRI

SIMONA ILEA POP

- **Seri duhovnicești cu invitați la biserica din Cetatea Fetei.** În Postului Paștilor, parohia Tuturor Sfinților din Florești va relua tradiția serilor duhovnicești cu invitați. Astfel, în primele cinci duminici din post, credincioșii se vor bucura de întâlnirea cu invitați de seamă, cunoscuți profesori de teologie, monahi și preoți: Arhim. Simeon Pintea (Catedrala Mitropolitană), Ierom. Pantelimon Șușnea (Mănăstirea Oașa), Conf. Univ. Dr. Adrian Podaru (Facultatea de Teologie Ortodoxă; Cluj-Napoca), Pr. Iuliu Gorea (parohia Lita), Pr. Marius Matei (parohia Florești), bucuroși să le împărtășească celor prezenți exemple de viață sfântă, învățături și modele de trăire duhovnicească. Conferințele vor avea loc în biserica parohială, după slujba de seară de la ora 17.
- **A început un nou semestru la Școala parohială Mitropolitul Bartolomeu din Florești.** Inițiată în urmă cu peste zece ani, școala parohială de pe lângă Biserica Tuturor Sfinților din Florești își deschide porțile pentru cel de-al doilea semestru. Până la vacanța de vară, elevii din clasele I-VIII pot urma, în mod gratuit, cursuri de religie, ateliere de icoane pe sticlă, sport, ieșiri în natură, informatică și fizică. Cursurile vor avea loc sâmbăta/duminica între orele 15.00 și 17.00, în demisolul bisericii noi. Înscrieri la nr.: 0745520020.
- **Continuă lucrările de construcție la biserica de zid din Cetatea Fetei.** Începând din luna martie s-a redeschis șantierul la biserica de zid a parohiei. Lucrările vor viza partea superioară a noului așezământ bisericesc. Paralel cu acestea continuă și

lucrările de construcție în subsolul bisericii, aici fiind confecționate și amplasate bănci din cărămidă.

- **Grecia surprinde întreaga comunitate ortodoxă.** Decizia luată cu puțin timp în urmă de către legislativul de la Atena a adus Grecia în prim-planul atenției internaționale cu un titlu supraréalist: „Grecia, prima țară ortodoxă care legalizează căsătoria între persoane de același sex”. Sintagma „țară ortodoxă” nu are însă absolut nicio relevanță în acest context, sunt de părere jurnaliștii în domeniu, aceștia precizând faptul că nu poporul grec ortodox a votat și legalizat nefirescul, ci, ca și în alte țări, politicienii influențați de nuclee ideologice, iar statul modern nu are nicio trăsătură religioasă, deci, prin natura sa, e amoral, conchid jurnaliștii din presa internațională.
- **Balul Operei, Cluj-Napoca, cel mai elegant eveniment din România.** Devenit emblematic pentru Opera Română, prin tradiția celor 29 de ediții, *Balul Operei clujene* adresează o invitație la vals într-o seară de poveste, oferind celor prezenți un adevărat bal vienez. Ediția din acest an este una aniversară, marcând cei 30 de ani de existență, în care artiști de renume internațional vor încânta audiența din Sala Mare a Operei Naționale Române din Cluj: tenorul Stephen Costello și soprana Ekaterina Siurina, alături de saxofonistul Federico Mondelci și de Orchestra și Ansamblul de Balet ale Operei. Evenimentul va avea loc pe 16 martie, de la ora 19.00, fiind transmis în direct pe posturile TVR și TVR online.

PATIMILE ȘI TĂMĂDUIREA LOR

ANDREI COROIAN

Tn bunătatea Sa, Dumnezeu n-a părăsit oamenii, urmașii strămoșului Adam, întâiul căzut. El constată, cu durere, că înmulțirea lor pe pământ, înmulțea și păcatul început de întâiul om. Venit pe pământ, Mântuitorul ne arată în evanghelie noi căi de mântuire, descoperind tainele smereniei, ale blândeții, ale dorului de Dumnezeu, ale vederii duhovnicești prin curăția inimii, ale păcii cerești în tulburarea lumii, ale suferinței fericite pentru adevăr, bunătate și sfințenie. Sfântul Apostol Pavel scrie virtuțile care ar trebui să domnească în sufletul unui creștin: iubirea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, smerenia, blândețea, bunătatea, facerea de bine, credința, înfrânarea, curăția (Galateni 5, 22), dar pentru a le dobândi, trebuie să dezrădăcinăm păcatele și patimile: adulterul, desfrânarea, necurăția, destrăbălarea, închinarea la idoli, fermecătoria, vrajba, cearta, mânia, gâlceava, dezbinarea, eresul, pizma,uciderea, beția, cheful.

Odată cu răspândirea credinței creștine în lume, Părinți ai Bisericii s-au îngrijit să tâlcuiască în amănunt virtuțile care aduc împlinirea și fericirea omului, precum și păcatele care degradează persoana umană. Astfel a apărut Filocalia – cheia de înțelegere a Sfintei Scripturi. Primii Părinți preocupați de analiza viciilor și a virtuților au fost monahii trăitori din pustia Egiptului. Sfântului Antonie cel Mare (251-356) a fost cel dintâi monah și dascăl al pustuiului, ajuns la desăvârșire, prin biruința asupra patimilor și demonilor. Sub influența sa, zeci de mii de creștini s-au angajat în războiul duhovnicesc al desăvârșirii, devenind monahi. Organi-

zați în trei mari comunități, ei luptau împotriva patimilor, practicând virtuțile. Sub influența scrierilor marelui dascăl Origen, monahii intelectuali din Schit, povățuitori duhovnicești de cei doi Sfinți Macarie (Egipteanul și Alexandrinul), au scris despre cele opt patimi de căpetenie și combaterea lor. Ca lucrare, despățimirea este una la care suntem chemați cu toții, mireni și monahi, căci ea ajută la restaurarea omului și integrarea lui deplină în Biserică – Împărăția lui Dumnezeu pe pământ. Hristos, Cel fără de păcat, preacurat și desăvârșit, ne ajută să ne curățim, luminăm și desăvășim cu harul Său. Cu El, așadar, începem și sfârșim lupta noastră.

Cel dintâi dascăl al pustiei, care a lăsat scrieri despre cele opt patimi și tămăduirea lor, este avva Evagrie Ponticul (345-399). Ghenadie de Marsilia consideră scrierea sa baza tuturor scrierilor ascetice, care cataloghează patimile și păcatele, așa cum vor fi cunoscute, în Biserică, de-a lungul secolelor. Cartea avvei Evagrie, *Despre cele opt gânduri ale răutății și combaterea lor*, prezintă învățătura despre cele opt patimi, în următoarea ordine: 1. Lăcomia pânteceleui, combătută prin înfrânare; 2. Desfrânarea, combătută prin cumințenie; 3. Iubirea de arginți, combătută prin neagoniseală; 4. Întristarea, combătută prin bucurie; 5. Mânia, combătută prin îndelungă-răbdare; 6. Slava deșartă, combătută prin lipsa slavei deșarte; 7. Plictiseala, descurajarea, o patimă complexă, combătută prin psalmodie și 8. Trufia, combătută prin smerita cugetare.

Acestă împărțire corespunde celor trei etape ale vieții duhovnicești. Patimile sunt

legate între ele (se cauzează una pe alta). În treapta întâi, predomină lupta cu patimile trupului, în a doua – iluminarea, cea cu patimile sufletului, iar în a treia – desăvârșirea, se dă marea luptă împotriva mândriei, invidiei, slavei deșarte. Creștinătatea apuseană a înlocuit patima plictiselii (*akedia*) cu patima socială a Invidiei, care se combate prin lipsa de invidie. Ordinea patimilor a fost inversată de Grigore cel Mare, sub influența Fericitului Augustin, care consideră mândria, izvorul tuturor patimilor și păcatelor. Noi o să învățăm, pe scurt, combaterea celor opt patimi, din scrierile Sfântului Ioan Casian (360-435), compatriotul nostru, ucenic al avvei Evagrie, trăitor temporar în pustia Schetis. După izgonirea călugărilor (intelectuali) din Schit, la anul 400, sfântul Ioan ajunge diacon, secretar și apărător al marelui Sfânt Ioan Gură de Aur (350-407), iar după moartea acestuia, întemeiază mănăstiri de călugări și maici la Marsilia. În cunoscutele sale *Convorbiri Duhovnicești*, sfântul Ioan Casian descrie cele opt patimi, arătând originea și modul tămăduirii lor.

1. Îmbuibarea (lăcomia) pântecelui. El spune că îmbuibării i se împotrivesc înfrânarea pântecelui. Postirile sunt felurite, după puterea și structura fiecăruia, asemenea și cantitatea bucatelor, fiecare om având măsura proprie a înfrânării, a hranei, a puterii și a slăbiciunii. Însă regula principală este: să fugă de îmbuibarea pântecelui! Să nu mănânce până la săturare! Dar nu numai! Să păstreze smerenia, ascultarea, munca, rugăciunea; să fugă de bani și de dorința de a-i avea, de mândrie, de slavă deșartă. Păstrarea unui trup sănătos, în lupta duhovnicească, necesită echilibru și cumpătare, Sfântul Siluan Athonitul dă ca măsură a săturării (diferită de la om la

om) dorința de rugăciune. La masă atât să mănânce, încât atunci când isprăvești, să simți dorința de a te ruga.

2. Curvia și pofta trupească. Lupta cu această patimă se întinde pe durata întregii vieți. Fiindcă patima este îndoită (sufletească și trupească), zice sfântul, îndoită luptă se cere. Postul trupească, paza minții, paza simțurilor (în special a ochilor), zdrobirea inimii, rugăciune îndelungată, citirea deasă a Sfintelor Scripturi, muncă, în adânc de smerenie. Nejudicarea, pacea, iubirea frățească, trezvia și rugăciunea minții ajută la dobândirea curăției și păstrarea ei. Un complex de virtuți sufletești și trupești este necesar a se lucra, pentru păstarea curăției sufletești și trupești.

3. Iubirea de argint. Sfântul Ioan dă numeroase exemple de cădere în această patimă, arătând că rădăcina ei este necredința sau puțină noastră credință. Iubirea de argint poate lua uneori forme aberante. Și totuși, fiindcă nu este în firea noastră (precum mânia și pofta), poate fi ușor biruită, prin silință, milostenie și luare aminte.

4. Mânia. Sfântul Ioan Casian, spune că acest duh poartă veninul purtător de moarte existent în adâncul sufletului nostru. Acest venin care poartă în sine ură și necredință tulbură sentimentele, întunecă ochii inimii, vederea minții, ne lipsește de discernământ, ca să nu înțelegem ce ne este de folos pentru mântuirea sufletului. Mânia răpește sufletului puterea de a sta în bine și a vedea slava dumnezeiască. Sfântul Ioan ne sfătuiește să nu ne mâniem, nici pe drept, nici pe nedrept. Căci mânia nu lucrează dreptatea (sfînțenia, voia) lui Dumnezeu.

5. Înrîstarea. Aceasta întunecă sufletul ca să nu poată vedea duhovnicește

și-l oprește de la toată lucrarea cea bună. Sufletul întristat nu poate să se roage, să citească Sfânta Scriptură, nici să fie smerit și blând cu frații săi, ci este plin de tulburare și deznădejde. Întristarea îl roade, precum molia haina, dându-i gânduri că cei din jur ar fi pricina supărării sale. Sfinții Părinți ne recomandă respingerea acestui duh al întristării, vecin cu deznădejdea. Să transformăm întristarea în întristare după Dumnezeu (anume căință, lacrimi și plâns, pentru îndepărtarea noastră de El, pentru nelucrarea poruncilor Lui) și atunci sufletul se va umple de râvnă dumnezeiască pentru cele bune. Întristarea după Dumnezeu hrănește sufletul cu nădejdea pocăinței, care e unită cu bucuria, îl face bun, prietenos, ascultător, smerit, iubitor, dornic de rugăciune și de cugetări duhovnicești.

6. Trândăvia. Aceasta e înjugată cu duhul întristării și lucrează împreună. Acest duh, care aduce moleșală, împrăștiere, lehamite, pentru orice lucrare, se biruește prin răbdare, prin muncă, cel ce nu lucrează, nici să nu mănânce (II Tes. 3, 10), și prin rugăciune.

7. Slava deșartă. Aceasta este dorința de a plăcea oamenilor. Este un duh subțire, greu de observat de cel care pătimește de ea. Având multe înfățișări, este greu de biruit. Ea încearcă să săgeteze pe ostașul lui Hristos prin orice îndeletnicire, prin glas, prin cuvânt, prin tăcere, prin lucru, prin priveghere, posturi, rugăciune, citire, liniște, până și prin îndelunga răbdare. Pe cel ce nu izbutește să-l amăgească spre slava deșartă prin scumpetea hainelor încearcă să-l ispitească prin îmbrăcămintea proastă și pe cel ce nu l-a putut face să se îngâmfe prin cinste, pe acela îl duce la nebulie prin așa-zisa răbdare a necinstei; pe cel ce nu l-a putut răni pentru frumusețea vorbirii,

îl face să se mărească cu tăcerea. Deci, cel care vrea să se mântuiască și biruie această fiară cu multe capete, zice Sfântul Ioan: „Să aibă pururi înaintea ochilor cuvântul lui David: «Domnul a risipit oasele celor ce plac oamenilor». În toate să caute numai răsplata lui Dumnezeu. Să lepede neconținut gândurile care vin în inima lui și îl laudă și să se disprețuiască pe sine înaintea lui Dumnezeu. Căci numai așa va putea, cu ajutorul lui Dumnezeu, să se izbăvească de duhul slavei deșarte.”

8. Mândrie. Ea este mai cumplită și mai rea decât toate celelalte patimi. Ea războiește mai ales pe cei desăvârșiți, pe cei ce au sporit pe calea virtuților, încercând să-i prăbușească. Precum ciurma strică întreg trupul, așa mândria strică tot sufletul. Mândria i-a dus la cădere pe satan, întâiul înger, și ceata sa. Zidit de Dumnezeu și împodobit cu toată virtutea, n-a voit să le recunoască pe acestea venite de la Stăpân, ci din firea sa. De aceea sfântul Casian ne îndeamnă să păzim cu toată strășnicia inima noastră de gândul mândriei. Să nu socotim niciodată că am dobândit vreo virtute, ci să zicem cu apostolul „Nu eu, ci darul lui Dumnezeu, care este cu mine” (I Corinteni 15,10), căci „fără de Hristos nu putem face nimic” (Ioan 15, 15). Străduința noastră este încununată de mila și harul lui Hristos. Pe toate le-am primit de la El, iar dacă le-am primit de la Hristos, El ne va da și mântuirea, pentru smerenia noastră, așa cum a dat-o tâlharului. Smerenia este alfa și omega vieții duhovnicești, calea de lumină pe care mergem. Sfântul Isac Sirul numește smerenia haina lui Dumnezeu, iar sfințenia este abisul smereniei. De aceea să urmăm exemplul smeritului Domn Iisus Hristos, al smeritei Sale Maici, al smeritului și Sfântului Botezător Ioan. Să urmăm

exemplele Sfinților și să citim învățăturile lor despre smerenie. Dacă luna ianuarie este luna icoanelor sfințeniei, când prăznuim pe marii Sfinți Părinți: Vasile, Grigorie, Ioan Gură de Aur, Antonie, Teodosie, Eftimie, Atanasie, Chiril, Efrem, Maxim și mulți alții, lunile februarie și martie sunt lunile marilor dascăli filocalici: Ioan Casian și Ioan Scărarul, care spunea despre

smerenie: „ea se naște din credință, frica lui Dumnezeu, blândețe și sărăcia desăvârșită, prin care ne vine și dragostea desăvârșită, cu darul și cu iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia se cuvine slava în veci. Amin.”

CĂLĂUZĂ PENTRU SUFLET

BRIAN BANCOȘ

*Vedem atâtea dezastre azi. Credeți că sunt semne ale sfârșitului? Cum ne putem păstra pacea în acest haos?*¹

Despre zilele din urmă și semnele premergătoare citim în cap. 24 și 25 ale Evangheliei după Matei și în cap. 2 din Epistola a doua către Tesaloniceni. Mântuitorul zice: „Și veți auzi de războaie și de zvonuri de războaie; luați seama să nu vă speriați, căci trebuie să fie toate, dar încă nu este sfârșitul” (Mt. 24, 6). Toate flagelurile pe care Dumnezeu le îngăduie în lume au rostul de a ne trezi conștiința și de a ne face să analizăm permanent relația pe care o avem cu El. La fel se întâmplă și cu problemele care apar în viața personală a fiecăruia. Prin toate acestea Dumnezeu se poartă cu noi ca un părinte care prin constrângeri își învață copiii ce este bine (citiți Evrei 12, 5-11). Puterea de a trece cu curaj și pace prin astfel de momente este exclusiv darul

lui Dumnezeu pe care trebuie să-l cerem zilnic în rugăciuni.

Ce sunt și la ce folosesc metaniile?

„Trupul aduce imaginea însușirilor care se potrivesc mai bine sufletului la rugăciune”², spune scriitorul bisericesc Origen. Metaniile sunt o formă de rugăciune ce implică activ și dinamic trupul, având și o simbolistică aparte. Plecând capul până la pământ, trupul seamănă în suflet smerenia. Ridicându-se apoi în poziție dreaptă, corpul induce sufletului necesitatea elevării minții și năzuințelor de la cele pământești (trecătoare) la cele cerești (veșnice). Această mișcare repetată este însoțită de obicei și de rugăciunea „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul”. Metaniile ajută omul să iasă din starea de confort și lăncezeală care sunt distructive pentru viața duhovnicească.

Soțul meu este împotriva Bisericii și nu vrea să vină niciodată la slujbă. Cum aș putea să îl apropii de Dumnezeu?

¹ Rubrică în care răspundem întrebărilor duhovnicești ale cititorilor noștri. Întrebările pot fi adresate prin intermediul adresei de e-mail: ceatafefetei@yahoo.com.

² Origen, *Scrieri alese II*, PSB 7, EIBMBOR, București, 1982, p. 284.

Pentru ca un om să poată înțelege valoarea unui lucru, trebuie să vadă oglindite beneficiile sale în viața celor de lângă el. Un credincios practicant, care arată prin conduita sa față de familie și semeni avantajele participării la slujbele bisericești, are cele mai mari șanse de a-i determina pe apropiați să-i urmeze exemplul. Dacă o soție credincioasă arată dragoste soțului, dacă nu pune presiune pe el, dacă este atentă la nevoile lui și se roagă pentru el, îi va înmuia inima și-l va face mai receptiv la dorința ei de a participa împreună la Liturghie. Deci trebuie să facem ce ține de noi, iar Dumnezeu cu siguranță va împlini restul. Citiți cap. 7 din Epistola întâi către Corinteni.

Ce se va întâmpla la Judecata de Apoi cu cei de alte confesiuni sau de alte religii, vor putea și ei, în cele din urmă, să se mântuiască?

Mântuirea omului este darul lui Dumnezeu (Ef. 2, 8). Dacă este dar, El îl oferă oricui vrea și în orice circumstanțe, cum a făcut pe cruce cu tâlharul, dar niciodată împotriva voinței omului. Dar pentru că este Dumnezeu iubitor, El oferă mântuirea celor care își doresc, cred și împlinesc poruncile Sale. Ca ortodocși considerăm că în Biserica noastră găsim cele mai multe mijloace de a dobândi mântuirea printre care sunt Tainele Bisericii, posturile și, cel mai important, o învățătură curată, neatinsă de erezii, deoarece erezia duce la osândă (Gal. 1, 8 ; Tit 3, 10-11; 2 In. 10-11). Astfel, din cauza doctrinei există sciziunea dintre diferitele culte creștine, dar apartenența la un cult anume nu-ți asigură mântuirea. Dacă neortodocșii sau necreștinii se vor mântui fiecare în parte, este strict decizia lui Dumnezeu.

Ne puteți spune ceva legat de alcătuirea unui pomelnic?

Pomelnicul este o bucată de hârtie pe care sunt trecute numele persoanelor pomenite la slujbele bisericești, vii sau morți. Persoanele scrise pe el trebuie să fi fost botezate. Există unele slujbe unde sunt pomeniți doar viii (Maslu, Sfeștanie), altele unde doar morții (Parastas), iar la Liturghie, atât viii, cât

PR. BRIAN BANCOȘ

și morții. Pentru pomenirea celor vii în cărțile de slujbe există rugăciuni speciale ce se pot rosti în diferite împrejurări: de mulțumire, pentru bolnavi, călători, împăcarea celor învrăjbiți, împlinirea unei cereri de folos, examene ș.a. care pot fi menționate pe pomelnic. Părinții bisericești îndeamnă ca pe cei de alte credințe și pe sinucigași să nu îi pomenim la Liturghie, pentru că ei s-au separat conștient de comuniunea cu Biserica și Dumnezeu, dar în practică Biserica se roagă pentru toată lumea, deci implicit și pentru ei.

BUNA VESTIRE, ÎNCEPUTUL BUCURIEI NOASTRE

IOAN CLAPA

Cea mai mare sărbătoare creștină a lunii martie este Buna Vestire. Buna Vestire este, înainte de toate, bucurie. Atunci când Arhanghelul Gavriil i-a grăit Fecioarei Maria despre marea veste trimisă de Dumnezeu, aceea că îl va naște pe Hristos, acesta s-a folosit de expresia: „Bucură-te!”. După ce Maria a înțeles că îngerul a fost trimis de Dumnezeu ca să-i vestească dumnezeiasca zămislire, ființa ei a fost inundată de o bucurie de negrăit datorită revărsării harului Duhului Sfânt.

Sântul Apostol Pavel în Epistola către Galateni ne învață că bucuria este o roadă a Duhului Sfânt și că ea vine „la pachet” cu dragostea, pacea, îndelunga răbdare, bunătața, credința și toate celelalte (Gal. 5, 22-23). Așadar, bucuria vine de la Dumnezeu și este o roadă a harului dumnezeiesc.

Atunci când prăznuim această sărbătoare, suntem chemați și noi ca să ne bucurăm. Suntem chemați să nu vedem în Buna Vestire doar o întâmplare istorică

consemnată acum 2000 de ani, aproximativ, ci să vedem în ea un izvor de bucurie actuală.

Cum am putea noi să ne bucurăm când în jurul nostru vedem atâta suferință? Cum să ne bucurăm când vedem în jurul nostru războaie? Cum să ne bucurăm când în jurul nostru este atâta deznădejde, boală, frică și tristețe?

Una dintre cele mai grele plăgi ale omului de azi este deznădejdea. Din cauza acesteia omul, și chiar creștinul de azi, nu mai are bucurie, nu mai știe să trăiască adevărata bucurie.

Sfântul Sofronie Saharov, un sfânt canonizat în anul 2019, ne spune că deznădejdea pe care o trăiește omul contemporan este dată de necredință. Mai exact, de *necredința în înviere*. În această direcție el spune: „Lumea zilelor noastre tot mai adânc se afundă într-o deznădejde de acum «vădită» în evenimentele lumii (evenimente politice și sociale, războaie și alte

asemenea). Evenimentele exterioare sunt de fapt manifestarea stărilor duhovnicești ale omenirii. Cu neputință este a vindeca omenirea prin mijloace politice, căci rădăcina bolii este în planul duhului. Prin urmare, câtă vreme se va ignora acest plan, boala lumii nu va face decât să înainteze¹.

Pentru a ne vindeca de deznădejde, mintea trebuie fixată pe propria noastră înviere în Dumnezeu, deoarece prin Hristos avem acces la Dumnezeu. El recomandă celor care voiau să renască sufletește retragerea din zgomotele de zi cu zi și practicarea cu regularitate a rugăciunii.

Părintele ne spune că suferința poate fi sămânța renașterii omului de azi, acesta afirma: „s-ar putea ca toată pustiirea și suferința tragică a omului să contribuie de fapt la o mare și adâncă renaștere duhovnicească a multor suflete. Lumina acestei nădejdi strălucește cu și mai mare putere pentru că suferința deschide calea spre o rugăciune ce trece dincolo de hotarele lumii zidite”².

Părintele Sofronie îndemna mereu pe cei din jurul său la bucurie deoarece, argumenta el, avem un Dumnezeu bogat și cu un atât de mare har: „Avem un Dumnezeu atât de bogat, cu un atât de mare Har, iar

noi trăim atât de sărăcăcios... Ne întristăm din te miri ce. E mare păcat! Ar trebui să fim neîncetat bucuroși. Ar trebui ca viața noastră să fie neîncetat, zi de zi, o uimire. Nu există zi în care Dumnezeu să nu ne dea o nouă simțire a vieții veșnice”³.

Drumul spre înviere trece prin suferință. Suferința este o modalitate de progres duhovnicesc și asumată într-un mod corect ne conduce la Dumnezeu. Din cauză că omenirea refuză să accepte pe Hristos ca Adevăr suprem, pierde lumina vieții veșnice și șansa de a reînvia.

Prin aducerea aminte de Învierea lui Hristos și de propria înviere, prin citirea Sfintei Scripturi, prin Taina Spovedaniei și a Împărtășaniei, prin trezvie și rugăciune, omul de azi are posibilitatea de a se vindeca și depăși tragedia și absurdul deznădejdi sale.

Sărbătoarea Bunei Vestiri este celebrată în fiecare an pe 25 martie și este o zi a bucuriei pentru că este receptată de conștiința Bisericii ca fiind începutul mântuirii noastre. În această zi Dumnezeu S-a făcut trup pentru ca omul să aibă posibilitatea de a trăi în har și, prin urmare, în bucurie deplină, curată. Bucurați-vă!

¹ Sofronie Saharov, *Taina vieții creștine*, trad. Ierom. Rafail (Noica), Accent Print, Suceava, 2014, pp. 178-179.

² Arhim. Zaharia Zaharou, *Omul cel tainic al inimii (1Petru 3, 4)*, Basilica, București, 2014, pp. 110-111.

³ Mitru. Ierórhous Vlachos, *Știu un om întru Hristos Starețul Sofronie, isihastul și teologul*, trad. Ierom. Teofan Munteanu, Sophia, București, 2013, p. 401.

PATRIARHIA DE CONSTANTINOPOL DUPĂ 1453

EUGENIA BÎRLEA

Patriarhia Ecumenică de Constantinopol este prima dintre Bisericile ortodoxe autocefale, iar conducătorul ei are un rol onorific de „primul între cei egali” în raport cu ceilalți patriarhi. Întăietatea acestei patriarhii s-a precizat din primele secole creștine. Mai întâi, sinoadele ecumenice II și IV au stabilit că scaunul de la Constantinopol urmează imediat după cel de la Roma, iar din vremea împăratului Justinian (482-585) patriarhul capitalei Constantinopol a purtat titlul de *patriarh ecumenic*, în ciuda protestelor sfântului Grigorie Dialogul, papă al Romei. Deși la început se considera doar un titlu onorific, cu timpul, și cu sprijinul împăraților bizantini, Patriarhia Constantinopolului capătă o oarecare autoritate jurisdicțională chiar și față de mai vechile patriarhate ale Alexandriei, Antiohiei și Ierusalimului, căzute sub stăpânire străină. Creștinarea popoarelor din Balcani a fost o altă cale prin care scaunul capitalei de Răsărit și-a întărit acest rol, ca și faptul că pe teritoriul acestei Patriarhii s-au purtat cele mai mari dezbateri teologice și s-au organizat toate sinoadele ecumenice.¹

După căderea sub turci (1453), Patriarhia Ecumenică se confruntă cu mari probleme de toate felurile. Otomanii nu ajutau Biserica, astfel că patriarhii și clericii lui sunt nevoiți să solicite ajutoare din Țările Române și Rusia. Izvoarele românești au consemnat vizitele acestor ierarhi în spațiul românesc. Și din punct de vedere cultural, criza era la fel de mare, tinerii

care studiau teologia fiind nevoiți să frecventeze universitățile din țările catolice și protestante sau din Rusia.²

Corupția și violența otomanilor și-au pus amprenta asupra vieții Patriarhiei, ai căror conducători erau schimbați foarte des, cu scopul de a încasa daruri de la cât mai mulți. Unii au ocupat acel tron de câte 4-5 ori, dar din 79 de patriarhi din perioada 1454-1821, 12 au fost uciși de turci. Ultimul patriarh căzut jertfă conflictului dintre greci și turci a fost Grigorie al V-lea. Deși acesta a condamnat implicarea clericilor în mișcarea eteria de la 1821, a fost spânzurat de poarta centrală la intrarea în curtea reședinței și catedralei din Fanar. De asemenea, răzbunării creștini i-au căzut victime alți clerici și credincioși, în total cca 30 000 de oameni.³

Un episod și mai tragic din istoria acestei patriarhii este cel din perioada conflictului dintre turci și greci (1914-1923). Potrivit datelor strânse de Patriarhie, aproape un milion de greci din teritoriul Imperiului Otoman și al Republicii Turcia au fost exterminați pe diferite căi.⁴ Prin schimbul de populație decis la Tratatul de la Lausanne (1923) a fost strămutată cea mai mare parte a grecilor din teritoriul turcesc, astfel încât numărul creștinilor din Asia Mică a scăzut dramatic.

² *Ibidem*, pp. 35-36.

³ *Istoria bisericească universală*, vol. II, „De la anul 1054 până în prezent”, București, Basilica, 2021, pp. 140-141.

⁴ *Genocide in the Ottoman Empire. Armenians, Assyrians and Greeks (1913-1923)*, ed. George N. Shirinian, Berghahn Books, New York, 2017, pp. 281-282.

¹ Vasile Pocitan, *Geneza demnității patriarhale și patriarhatele Bisericii Ortodoxe*, București, 1926, pp. 7-15.

În 1955, în contextul conflictului dintre Turcia și Grecia pentru Cipru, populația greacă a capitalei Turciei a fost ținta unui pogrom organizat de turci în 6-7 septembrie 1955, când au fost distruse total sau parțial majoritatea locuințelor și magazinelor ce aparțineau grecilor și altor creștini din Istanbul, au fost uciși oameni și majoritatea bisericilor au fost arse sau profanate. Accelerarea emigrării grecilor din Turcia a fost o urmare directă a pogromului. În zilele noastre mai sunt în Turcia cca 2500 de greci.

Astăzi, Patriarhia Ecumenică are sub conducerea sa cca 3 milioane de suflete, dar majoritatea e alcătuită din comunități grecești (și nu numai) din Diaspora (Canada, SUA, Australia, Europa Occidentală, America de Sud, Noua Zeelandă). În Europa, ea păstorește comunitățile de creștini din Turcia, mănăstirile din Muntele Athos, Creta, câteva eparhii din Grecia.

În secolul XX, Patriarhia Ecumenică și-a îndreptat atenția mai ales spre strângerea relațiilor cu celelalte Biserici Ortodoxe. Patriarhulul Athenagoras (1948-1972) a continuat organizarea unor conferințe panortodoxe în anii 1961-1968 care să pregătească sinodul panortodox, organizat în 2016 în Creta. Alt rezultat al activității lui Athenagoras a fost apropierea de Biserica Catolică și ridicarea anatemei pronunțate de către cele două Biserici în 1054. Acest act istoric a avut loc în aceeași zi, 7 decembrie 1965, la Roma și la Biserica Patriarhiei din Fanar.⁵

Relațiile dintre Patriarhia Ecumenică și celelalte patriarhii nu au fost lipsite de probleme. Încălcarea drepturilor celorlalți ierarhi erau favorizate de împrejurările istorice. Patriarhia Ecumenică nu se gră-

bea să aprobe autocefalia Bisericilor⁶, așa cum s-a întâmplat și în cazul românesc. Bisericile din Moldova și Țara Românească aveau organizare proprie, erau conduse de un mitropolit care nu era supus nici unui patriarh. În perioada domniilor fanariote, Patriarhia de Constantinopol a încercat să se amestece în treburile Bisericii românești, trezind reacțiile românilor. Obținerea autocefaliei Bisericii noastre (1885) a fost un proces care a durat peste două decenii, deși a fost proclamată în 1864 și întărită de Constituția din 1866, care preciza că Biserica Ortodoxă Română este independentă de orice ierahie străină, dar este în unitate dogmatică cu Patriarhia Ecumenică.⁷ Neînțelegeri au existat și între Patriarhia Ecumenică și Biserica Greciei, devenită autocefală după 1821, în principal pentru jurisdicția asupra comunităților grecești din America.⁸

Deoarece în 2019 patriarhul ecumenic Bartolomeu a acordat autocefalia unei părți a Bisericii Ortodoxe din Ucraina, Biserica Ortodoxă Rusă, de care depinse până atunci, a întrerupt comuniunea euharistică cu Patriarhia Ecumenică, iar autocefalia Bisericii din Ucraina a fost recunoscută numai de Biserica Greciei, Patriarhia Alexandriei și Biserica din Cipru.⁹ Criza Bisericii din Ucraina s-a adâncit și mai mult ca urmare a războiului dintre Ucraina și Rusia.

⁶ Conducerea de sine stătătoare a unei Biserici ortodoxe naționale.

⁷ Mircea Păcurariu, *Câteva considerații cu privire la vechimea „autocefaliei” Bisericii Ortodoxe Române*, „Mitropolia Ardealului”, anul XXX, nr. 5-6, 1985, pp. 282-284.

⁸ *Istoria bisericească universală*, II, pp. 857-858.

⁹ *Ibidem*, pp. 152-153.

⁵ *Istoria bisericească universală*, II, pp. 148-152.

SFÂNTUL SERAFIM DE SAROV (1754-1833)

DARIUS-EMANUEL OPREA

Repere biografice

Sfântul Serafim de Sarov, venerat ca monah și mistic ortodox, s-a născut la Kursk în 1754, dintr-o familie de negustori. La 19 ani a devenit monah la Sarov, iar mai târziu, preot. Reputat pentru ascetism, Sfântul Serafim și-a dedicat viața rugăciunii, postului și meditației, fiind cunoscut ca făcător de minuni și pentru darul înaintevederii. O întâlnire emblematică cu discipolul său, Nikolay Motovilov, a evidențiat învățătura despre dobândirea Sfântului Duh ca esență a vieții creștine, transmisă ulterior din manuscrisul lui Motovilov. A avut o conexiune specială cu mănăstirea Diveievo, promovând „Rugăciunea lui Iisus” și organizând viața monahală. Moartea sa, în 2 ianuarie 1833, a marcat lăsarea unei moșteniri spirituale valoroase, canonizarea sa recunoscându-i sfințenia și miracolele. Predica sa despre importanța Duhului Sfânt rămâne fundamentală în Ortodoxie.¹

Cuvinte de înțelepciune²

Despre Împărtășanie, Sfântul Serafim explică: „Harul dăruit nouă prin Împărtășanie este atât de mare, încât... chiar dacă am

¹ https://ro.wikipedia.org/wiki/Serafim_de_Sarov; <https://doxologia.ro/viata-sfantului-cuvios-serafim-de-sarov>, data accesării: 4 martie 2024.

² Sursa: <https://www.citateortodoxe.ro/autor/sfantul-serafim-sarov>, data accesării: 4 martie 2024.

fi cuprinși din cap până în picioare de rănilor păcatelor, vom fi curățiți și vom deveni din ce în ce mai luminați și vom fi mântuiți.”

Aceste cuvinte subliniază importanța și puterea curățirii spirituale adusă de participarea la Sfânta Împărtășanie.

*

Pentru a cultiva pacea sufletească, Sfântul Serafim ne sfătuiește: „Prin virtutea neosândirii și a tăcerii se păstrează pacea sufletului. Când omul petrece în această stare, atunci primește descoperiri dumnezeiești”. Acesta este un îndemn la introspecție și la menținerea păcii interioare prin evitarea judecării aproapelui.

*

În relațiile noastre cu ceilalți, Sfântul Serafim îndeamnă la delicatețe și iubire: „Dacă vrei să păstrezi pacea sufletească, să eviți pe toate căile să-i judeci pe ceilalți”.

Această abordare ne ajută să menținem armonia în relațiile noastre și să promovăm o comuniune duhovnicească profundă.

*

„Câștigați-vă pacea inimii și mii de oameni se vor mântui în jurul vostru”

*

În învățăturile sale, Sf. Serafim de Sarov ne reamintește constant de esența vieții creștine: iubirea, iertarea, și căutarea păcii sufletești. Aceste principii rămân la fel de relevante și astăzi, ghidându-ne către o viață plină de sens și împlinire duhovnicească.

Din viața parohiei

29 decembrie 2023

*Sfințirea Paraclisului
„Sf. Cuvios Marcel”*

Din viața parohiei

SAVATIE BAȘTOVOI, „CARTEA PENTRU BĂRBAȚI”

TEODORA CUCUIET

În anul 2019, la Editura Cathisma, a apărut *Cartea pentru bărbați*¹, scrisă de Savatie Baștovoi, eseist, poet, romancier, teolog și scriitor român din Republica Moldova.

Cartea este împărțită în trei secțiuni: *I. Cum să fii față de tine însuși*, *II. Cum să fii față de ceilalți* și *III. Cum să fii față de învățători, părinți și Dumnezeu*. Fiecare secțiune cuprinde câteva învățături, acestea fiind explicate cu multă duioșie și înțelepciune, pe înțelesul tuturor – de la copilul la o vârstă fragedă până la cei cu părul albit de vreme.

În prima parte, *Cum să fii față de tine însuși*, autorul ne îndeamnă la o viață dusă conform unor principii bine definite, care oferă coloană vertebrală și demnitate fiecărui individ în parte. Integritatea și echitatea își găsesc sursa în interiorul omului, de unde răsare și capacitatea acestuia de a se

păstra corect, drept și vertical, indiferent de situațiile în fața cărora este expus.

Cea de-a doua parte, *Cum să fii față de ceilalți*, este strâns legată de prima secțiune a volumului, fiind chiar o extindere, o expansiune a principiilor enunțate. Ideea centrală este reprezentată de abilitatea omului de a-l feri pe aproapele său de suferință. Acestei idei i se adaugă și alte noțiuni profund teologice – iertarea, oferirea ajutorului, blândețea și înțelepciunea.

În ultimul „capitol” al volumului, autorul subliniază atenția deosebită pe care omul trebuie să o ofere *învățătorilor, părinților și lui Dumnezeu*. Foarte interesantă această asociere – dacă primele două părți vorbeau despre sine și aproapele, cea de-a treia cuprinde trei categorii de sfaturi. Însă această grupare a elementelor nu pare una oarecare – raportarea la învățători și părinți spune multe despre raportarea omului la Dumnezeu. De ce? Pentru că, dacă stăm

¹ Savatie Baștovoi, *Cartea pentru bărbați*, Cathisma, București, 2019, 112 pp.

bine să ne gândim, Dumnezeu este și una, și alta – este și părinte, și învățător.

Pe coperta a patra, cele douăzeci de sfaturi menționate și argumentate pe parcursul cărții sunt așezate unul sub celălalt, împrumutând forma Decalogului și transformând, astfel, sfaturile în adevărate porunci etice, aplicabile tuturor.

Titlul pare a fi unul care anunță direcționarea mesajului doar către un anumit segment al societății, însă rândurile cărții se adresează oricărei persoane care consideră că principiile elementare de conduită sunt cele care ne fac să rămânem în picioare, indiferent de mediul în care ne regăsim. În plus, titlul poate reprezenta ideea că această carte este o dublare ori o oglindire a unui alt volum al autorului, apărut în 2015, la aceeași editură, *Cartea despre femei*. La fel ca în cazul cărții în discuție, *Cartea despre femei* se adresează unui public larg, însă aici se face, într-adevăr, referire mai mult la comportamentul specific femeiesc.

Rândurile scrise sunt însoțite de ilustrații reprezentative și reproduceri ale paginilor redactate la mașina de scris, fapt ce oferă originalitate și autenticitate volumului.

Cartea pentru bărbați are doar 110 pagini, iar formatul ei este unul mic, care atrage cititorul, și a apărut, după cum e menționat și în incipitul acestei recenzii, la Editura Cathisma, în București, în anul 2019. Pe lângă statutul de autor al cărții, Savatie Baștovoi s-a ocupat și de concepția grafică a volumului, cele 29 de ilustrații răsfrate în rândul paginilor fiind creațiile lui.

În concluzie, volumul reprezintă o evaluare intensă a ceea ce înseamnă să fii *un om între oameni*. Modul în care fiecare se raportează la el însuși, dar și la cei din jur și, nu în ultimul rând, la Dumnezeu îl definește, îi conferă atât o formă, cât și un fond. Cărticica de față, deși mică din punct de vedere fizic, este mare în valoare, reprezentând un adevărat îndrumar spiritual. Cititorul va descoperi că toate învățăturile i se potrivesc și pot fi aplicate chiar din acest moment, pentru o mai bună și mulțumitoare viață plăcută lui Dumnezeu.

„SINCERITATEA ESTE O TRĂSĂTURĂ A SFINȚENIEI”

PANTELIMON ȘUȘNEA

Interviul din acest număr este realizat împreună cu Ieromonahul Pantelimon Șușnea, absolvent de *Belle Arte*, pictor de icoane și fotograf, retras din lume la Schitul Găbud, unde trăiește întâlnirea cu Dumnezeu și darul cuvântului care vindecă.

M.B.: Părinte Pantelimon, într-o lume în care timpul pare că se numără împotriva noastră, cum ajungem să ne îngrijim sufletul și de ce este important s-o facem?

Pr.P.: Să ne îngrijim de suflet înseamnă să avem o viață duhovnicească, iar oamenii au o percepție greșită, defectă, când vine vorba de asta. Dumnezeu definește viața duhovnicească prin felul în care te raportezi la cel de lângă tine, nu doar la Dumnezeu. „Ce ați făcut unora dintre acești frați mai mici ai mei, Mie Mi-ați făcut”, spune Hristos. Cum îi cinstești pe ei? Îi prețuiești ca pe chipul lui Dumnezeu? A se vedea aici conflictul dintre fiul risipitor și fratele mai mare, poți să fii în biserică fără să ai nicio treabă cu Dumnezeu.

M.B.: Și atunci, cum ajungem să trăim în comuniune cu Dumnezeu, cu adevărat?

Pr.P.: Comuniunea este a inimii! Păcatul apare prin devierea puterilor sufletului și nu are existență de sine stătătoare, ci de fapt este parazitarea acestor puteri sufletești, nu este o realitate, ci o deviere a acesteia, o funcționare greșită a ceva ce este. Prima dată greșim la nivel de înțelegere – pofta a fost dată de Dumnezeu ca omul să caute infinitatea, împlinirea spirituală. Confuzia apare la omul cu sete de infinit care caută în zona finitului și așa se cade în patimi,

pentru că orientăm energia sufletească spre energia trupească. Există o cădere la nivel de rațiune după care se manifestă greșit fie pofta, fie mânia și astfel apare păcatul care prin repetare devine patimă. Soluția este schimbarea minții, la cel mai înalt nivel; pocăința nu înseamnă părerea de rău, ci schimbarea minții prin corectarea înțelegerilor greșite care generează păcatul. Schimbarea minții n-o putem face singuri, n-ai cum să-ți dai seama că nu gândești bine, nu poți fi obiectiv, selectezi informația care îți convine. Minte omului nu este obiectivă, nici măcar cu toată revelația în mână. Și aici intervine rolul duhovnicului și discuțiile cu alți semeni.

M.B.: Alegerea duhovnicului este o preocupare pentru mulți dintre noi care alegem să înaintăm sub îndrumare. Cum facem această alegere în mod folositor pentru noi?

Pr.P.: Nu există duhovnic universal, există însă diferențe de abordare. Umanitatea este complexă și nu poate cineva să cuprindă în sine totul. Cu toate că există o unitate a învățăturii de credință, există o varietate de abordări tocmai pentru a avea posibilitatea de a găsi omul potrivit. Pe măsură ce duhovnicii ei înșiși se apropie tot mai mult de Dumnezeu, ei devin tot mai universali, devin tot mai „Hristos”. Noi alegem invariabil în regim greșit. Chiar și duhovnicul. Omul este prizonierul credinței sale. Un adolescent își alege partenerul după valorile potrivite vârstei lui. Și noi, în plan duhovnicesc, manifestăm aceeași imaturitate. Poți alege de la început bine,

întâmplător bine. Dar, pe măsură ce te luminezi, te corectezi pe traseu, mai schimbi, mai cauți, dar lucrează Dumnezeu prin toți asupra omului și intră în logica ta strâmbă acolo unde ești tu, se folosește de argumentele tale strâmbe, de sistemul tău de referință, pentru ca apoi să-ți aducă argumente drepte ca să ajungi unde trebuie. Să avem această smerenie să nu absolutizăm nici argumentele și nici deciziile, dacă am ales la un moment dat într-un fel, nu este nimic bătut în cuie. Chiar dacă ai un duhovnic, asta nu înseamnă că nu poți primi sfaturi și de la un alt duhovnic.

M.B.: Odată ajunși în fața duhovnicului, cum ne descoperim celui care ne poate vedea altfel decât o putem face noi, ca să ajungem să schimbăm starea minții?

Pr.P.: Sinceritatea este o cruce și omul se ferește de cruce și există o capacitate infinită de amăgire a omului, să deformeze realitatea, să cadă el ca pisica în picioare. Dacă trăim o situație tensionată, încercăm să externalizăm vina, să fie vina de partea cealaltă, nici măcar împărțită, să se rezolve problema prin schimbarea celuilalt.

Deformăm realitatea prin lentilele noastre pentru că sinceritatea este dureroasă. Omului nu-i convine să fie sincer, să iasă din zona de confort și să intre în cea de suferință, iar suferința implică schimbare. Sunt atât de mulți oameni care suspendă analiza a ceea ce trăiesc. „Refuz să mă gândesc la un subiect pentru că dacă m-aș gândi, m-aș pune într-o lumină proastă”. Pentru un confort emoțional, psihic, vreau să mă văd pe mine bine. Există o preocupare a omului pentru defectele celuilalt mai degrabă decât pentru calitățile lui. Dorința de „a fi bine” se manifestă doar prin comparație, adică ești mai bine decât altul. Poți să fii mai bine decât altul prin efort, dar dacă nu faci acel efort, ești mai bine prin amăgire. Sinceritatea este o trăsătură a sfințeniei. Pe măsură ce omul se apropie mai mult de

Dumnezeu, poate să-și privească mai sincer neputințele și să aibă curajul de a purta crucea propriei realități interioare, a prăpastiei și a dezastrului făcut de păcat. Sinceritatea este proporțională cu disponibilitatea omului de a-și purta crucea. Nu spun că amăgirea este un mecanism conștient, este inconștient, dar denotă o incapacitate de a gestiona durerea propriei neputințe și mizerii sufletești. Și atunci vii la spovedit și zici, „sunt ok”, sau, nu vii deloc la spovedit.

M.B.: În condițiile realității noastre dureroase, cum ajungem să ne acceptăm (așa cum suntem)?

Pr.P.: Iisus când vorbește despre purtarea crucii, nu se oprește doar la purtarea ei – „Cel ce vine după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-mi urmeze Mie!”, „Cine va voi să-și păstreze sufletul și-l va pierde, iar cel care-și va pierde sufletul pentru

Mine și evanghelie, acela-l va câștiga”. Adică, cum zice Sf. Apostol Pavel, „având ochii ațintiți către Hristos, să alergăm spre lupta care ne este pusă înaintea”, să lepădăm orice păcat care ne înconjoară. Atenția nu cade asupra răului din noi și nici asupra păcatelor, având „ochii ațintiți spre Hristos”, adică nu-i miști de acolo. Asta înseamnă să ai în centru pe Hristos. Răul nu trebuie privit. Privind răul, te pătrunzi de energia lui, chiar și atunci când îl privești pentru a-l combate, tu tot spre el cauți. Lupta cu răul, cu urâtul, se face privind la frumos, la bine, la Hristos. Adică nu stau să combat răul, ci lucrez binele și binele pe care-l lucrez eu combate răul, nu eu combat răul, pentru că diavolul distrage atenția și așa. Tănărului bogat care vine la Iisus Domnul îi spune: „Dă toată averea ta săracilor și vino și urmează-mi Mie”. Dumnezeu dă întotdeauna ceva la schimb. „Vino și urmează-mi Mie!” este centralitatea relației cu Dumnezeu. Hristos îndeamnă în general la subiectivism. Adam în rai fiind, cunoștea doar binele, dar vine diavolul și-i spune: ”Hai, fii obiectiv, cunoaște și răul”. Cultivatorul obiectivității este diavolul. Hristos este al subiectivității, El vrea să cunoaștem doar binele. Așadar, nu-ți iei ochii de la Hristos pentru că imediat ce faci asta, se activează fricile, răul, dezamăgirile. Iisus Hristos s-a folosit de toate problemele sale ca să sfințească firea umană prin depășirea lor și să mântuiască tot neamul omenesc. O viață fără încercări este cea mai dezastruoasă formă de existență. Fără probe, fără eforturi, totul să fie ușor, este nenorocire. Nu avem voie să considerăm că problemele sunt dușmanul nostru pentru că atunci se activează răspunsul la ele. Dacă considerăm ca problemă o persoană, se activează

mânia, agresivitatea, nu există sistem de apărare blând.

M.B.: Cum trăim această subiectivitate în relația cu ceilalți?

Pr.P.: Ce trebuie să facă omul este un inventar al vieții sale, cu toate problemele, cu bune, cu rele și să meargă cu ele în fața duhovnicului și să spună: aceasta este viața mea, compusă din: relații familiale, relații profesionale, prietenii, relații duhovnicești, relația cu profesia în sine, relația cu Dumnezeu. Ce trebuie făcut pornind de la concretul vieții mele? Viața noastră este plină de gol. În acest context, vin cu ea în fața duhovnicului și învăț s-o încarcu cu sens. Vin cu banalul cotidian care este realitatea desprinsă de Dumnezeu și învăț să mă sfințesc pentru ca totul să devină iconic.

M.B.: Ca să ajungem să ne sfințim viața, să ne bucurăm de ea, avem oare nevoie de o stare interioară, numită frecvent „împăcare cu sine”?

Pr.P.: Există un curent în zilele noastre să citești cărți de psihologie, de dezvoltare personală și obsesia întrebării „Cine sunt eu?”, preocuparea pentru autocunoaștere – mi se pare o problemă falsă și irelevantă. Este nesemnificativ cine sunt eu. Din moment ce mă lepad de mine, ce mai contează de ce mă lepad? Să aflu cine sunt ca după aceea să mă lepad. Trebuie să-mi iau crucea și să-i urmez lui Hristos. Nu mai contează cine sunt, ci cine pot fi! Cine pot fi? Răspunsul este Hristos! Și atunci întrebarea corectă este ce pot să fac ca să ajung acolo, adică ceea ce fac eu să mă modeleze. „Să se lepede de sine” – sinele acela este nefolositor, este prea puțin, un sine compus din structura ta de bază și toate neputințele și durerile trăite. Tu ești cea mai slabă variantă a ta, adică cea mai

inconsistentă. De acest sine te lepezi, îți iei crucea și te apuci de treabă. „Să-mi urmeze Mie” înseamnă acțiuni concrete, dinamice, nu contemplație. Restul este speculație. Revenind la împăcarea cu sine, cu ce sine să fii împăcat? Trebuie să fii împăcat cu Hristos, privind spre El, vezi pe Hristos și în tine, ajungi și la iubirea de sine, și

la încrederea în sine, dar nu prin sine, nu te iubești pe tine pentru ceea ce ești, ci pentru cât oglindești din Dumnezeu, cât din Dumnezeu se oglindește în tine.

Interviu realizat de Mirela Boțan

APUSENII – PĂZITORII CREDINȚEI MĂNĂSTIREA IZBUC

ADRIAN MĂRGINEAN

Iubiți cititori, a venit primăvara! E timpul pentru o ieșire în natură și pentru cei dintre noi care nu vrem sau nu putem să ne deplasăm prea departe de Cluj, împrejurul nostru există un adevărat arhipelag de lăcașuri de cult. Majoritatea dintre ele sunt ctitorite sau reactivate, după Revoluție, însă există cu certitudine și unele care dovedesc că creștinismul se află aici încă din Evul Mediu.

Mănăstirea Izbuca o găsim destul de simplu. Plecând din orașul Brad spre Oradea, pe șoseaua E79, în comuna Vârfurile facem stânga pe drumul județean 79A, iar după vreo 3 kilometri am ajuns pe raza comunei Avram Iancu. De la biserică sătească, mai avem vreo 3 km, parțial pe drum forestier, însă bine marcat.

Odată ajunși pe terenul mănăstirii, intrăm pe tărâmul liniștii absolute! Vom

observa de îndată de ce a fost ales acest loc pentru ctitorie: ne aflăm în zona pe

care localnicii, încă din timpuri străvechi, o numesc „La Călugări”. Nu se știe de când există denumirea și mai puțin se cunoaște când au poposit aici primii călugări care au dat numele zonei. Ce ne este cunoscut însă este faptul că la 1772, doi călugări care veneau de la mănăstirea Prislop s-au oprit în acest loc care

deja se numea „La Călugări”, punând piatra de temelie a acestei mănăstiri. Izvoarele istorice în care se menționează acest lăcaș se sting în jurul anului 1800 și nu mai știm nimic despre viața monahală de aici care pare a fi fost stinsă. După finalul Primului Război Mondial, la 1924 mai exact, Simion Mehedinți, unul dintre cei mai importanți geografi pe care i-am avut, îl convinge pe episcopul Oradiei, Roman Ciorogariu, să

accepte (re)construirea unei mănăstiri pe acest loc sfânt. Cu entuziasm propunerea este acceptată și se decide repornirea vieții de obște aici. Începerea lucrărilor a întârziat însă destul de mult. Marea criză economică dintre cele două războaie și mai apoi Al Doilea Război Mondial au afectat și aceste planuri. Un incident groaznic a lovit obștea de călugări la 1947, după cel de-Al Doilea Război Mondial: o ceată de bandiți cu arme de foc au atacat schitul (la acea vreme), ucigându-i pe călugări. Doar un singur monah a scăpat, fugind în pădure. Nici până în ziua de azi făptașii nu au fost prinși. Abia la 1954, în plină epocă stalinistă, când instituțiile statului român nu doreau să vadă în apropierea lor însemnele creștinismului, se decide demolarea bisericuței de lemn (din anul 1696 din curtea Tribunalului Beiuș) și transportarea ei aici, „La Călugări”, unde a fost remontată. Acest loc a fost ales și pentru izvorul care exista aici și care, pe lângă că a dat numele mănăstirii, este considerat ca fiind vindecător, cu puteri miraculoase. Iată ce spunea un localnic din satul Călugări, întrebat fiind de reporterul ziarului „Adevărul”, despre acest izvor: „Veneau aici bolnavi din toate județele din jurul Bihorului și mulți dintre ei s-au întors după aceea spunând că s-au făcut bine și s-au tămăduit. Am văzut oameni schilozi aduși cu targa sau căruța, copiii purtați de părinți în spate, ori alții abia umblând sprijiniți în baston. Doamne, multe minuni s-or făcut la acest izvor.” Renumele izvorului este întărit și de legenda care ne povesteste că un copil orb, trecând prin zonă și auzind susurul izvorului, s-a îndreptat spre el și și-a spălat fața cu apa miraculoasă și a reușit să vadă pentru prima dată în viața lui. Bazându-se pe aceste fapte, episcopul

Roman Ciorogariu îndrăznește să ceară ministrului agriculturii la 1924 punerea în proprietatea Episcopiei de Bihor „600 de jughere din pădurea seculară din jurul izvorului Izbuț”, în vederea ctitoririi primei mănăstiri ortodoxe din Ardeal. Iată și un scurt extras din cererea adresată ministrului de către episcop: „Acest izvor l-a poreclit poporul *izvor al minunilor*, pentru că nu curge încontinuu, ci izbucnește periodic din pământ. Izbucnirii îi premerge un zgomot subteran, după care apa țâșnește și se revarsă clocotind peste trei cascade. După puține minute apa se retrage iarăși în pământ, cu același zgomot cu care izbucnise. Nu numai din satele dimprejur, ci și din depărtări mari vin bolnavi să se scalde în apa acestui izvor, așa încât de primăvara până toamna, pădurea ce-l împrejmuește furnică de bolnavi, cari aici își caută alinarea durerilor trupești. Numărul vizitatorilor se ridică la o sută de mii pe an.”¹

Hramul mănăstirii este Sfânta Mărie Mare, pe 15 august. Vă puteți închipui ce mulțime de credincioși, nu doar ortodocși, se strânge aici în această zi de sărbătoare. Din toate colțurile țării vin, ba chiar din străinătate având în vedere că frontiera de vest nici nu este prea departe.

Oricum, dragi cititori, vă asigur că suntem cu toții bineveniți acolo, oricând. Părinții ne vor primi cu brațele deschise astfel încât nu văd ce piedici ne-ar mai putea reține de la a vizita aceste locuri minunate încărcate de binecuvântări. Drum bun!

¹ Sursa: <https://www.bihor.ro/stirile-jude-tului-bihor/izvorul-tamaduirii-unic-in-europa-448057/>, data accesării: 19 februarie 2024.

Pentru localizarea mănăstirii, scanați codul QR alăturat.

VERDE DE INVIDIE

KATALIN RUS

Tocmai ce te-ai destăinuit unui coleg de serviciu că ai obținut promovarea mult visată pentru care muncești de ani de zile și observi cum pe fața sa apare un zâmbet fals și te felicită cu jumătate de gură. Ți se pare oare? Încă nu știi, mai aștepți ca timpul să își spună cuvântul.

Ieri a fost o zi tristă pentru tine, ai aflat că iubita ta te va părăsi și simți că ai nevoie să discuți cu cineva. Îți suni prietenul de-o viață, căruia îi destăinui emoțiile tale cele mai profunde. În astfel de momente te aștepți ca oamenii din jurul tău, fie ei prieteni sau cunoștințe, să îți valideze emoțiile, însă uneori aceste momente devin revelatorii și afli că unele persoane chiar se bucură când tu traversezi perioade tulburi, sau se întristează/infurie când ai parte de zile înșorite.

Ei bine, emoția aceasta are și un nume... invidie. Invidia este o emoție multiculturală și poate apărea în toate contextele vieții noastre: la școală, acasă, la locul de muncă. Care sunt motivele pentru care oamenii ar putea fi invidiați? Vă invit să le descoperim împreună: pentru note mai bune, pentru câștiguri financiare mai mari, pentru o mașină mai bună, pentru succese personale sau profesionale, pentru diplome, pentru prieteni, pentru locuință, pentru imaginea socială, pentru haine mai bune, pentru un telefon mai performant, pentru calitățile sale (bunătate, umanitate, empatie) și ceea ce este și mai interesant este că dacă oamenii sunt întrebați dacă sunt invidioși, răspunsul este unul negativ. Tu ești invidios? Te rog să te gândești bine înainte de a răspunde.

Dar ce este invidia? Invidia este o emoție neplăcută pe care oamenii o resimt atunci când văd că cineva are ceea ce ei nu au, duc lipsă de acel ceva și și-ar dori și ei să îl/o aibă. Persoanele care au trăit această emoție o aseamănă unui foc sălbatic care îi mistuie și îi distruge încetul cu încetul.

Oamenii sunt ființe sociale, nu pot trăi împliniți, sănătoși și fericiți fără relații sociale, însă un element important și relevant în viețile noastre sociale este reprezentat de comparația socială. Suntem într-un permanent proces de comparație cu celălalt, indiferent de cine ar fi el/ea.

Comparația socială joacă un rol important în trăirea invidiei, astfel că în urma comparației efectuate, persoana invidioasă fie își dorește să ajungă la un nivel superior persoanei invidiate, fie își dorește să aducă persoana invidiată la nivelul său. Nu e dificil de înțeles: persoanele invidioase fie își doresc competențe mai ridicate, posesiuni/bani mai mulți, realizări mai multe decât ale persoanelor invidiate, fie își doresc ca persoanele invidiate să fie private de toate cele mai de sus.

Dacă citim încă o dată fraza de mai sus, am putea spune că invidia, ca emoție, se poate diviza în două categorii, și anume: benignă (în primul caz, când comparația socială este ascendentă) și malignă (în al doilea caz, când comparația socială este descendentă). În ambele cazuri, persoanele invidioase își doresc să reducă diferența dintre propriul lor ego și standardul invidiat, însă în cazul persoanelor invidioase benigne, când comparația socială are loc ascendent, intervine un alt fenomen interesant din domeniul psihologiei, și

anume persoanele invidioase benigne pot deveni motivate de a se ridica la nivelul persoanelor invidiate, astfel că devin dispuse să își aloce timp și efort pentru a obține ceea ce își doresc, să atingă standardul dorit.

În cel de-al doilea caz, când comparația socială este descendentă, „contribuția” persoanelor invidioase maligne este cea în care se străduiesc să descalifice și să defăimeze persoanele invidiate. Aceste comportamente nu doar că sunt disfuncționale, însă pot da naștere unor alte emoții negative, asemenea unui vârtej din care nu mai pot ieși, cum ar fi frustrarea, resentimentele, ostilitatea și chiar ura în unele cazuri. Persoanele invidioase maligne sunt leneșe din punct de vedere intelectual, nu sunt dispuse să depună niciun fel de efort sau să își dedice timp pentru atingerea performanțelor dorite, însă continuă să invidieze, descalificând persoanele invidiate. Își pot dovedi chiar și caracterul agresiv prin ironii, înțepături, dorința de a avea mereu ultimul cuvânt, se contrazic aproape mereu cu persoanele invidiate, străduindu-se practic

a le pune într-o lumină proastă. Strategia folosită de către aceste persoane este una dezavantajantă pe termen lung, toată energia și tot timpul lor fiind puse în slujba defăimării, toate aceste acțiuni se simt la nivel emoțional asemenea unor pietre grele pe inima omului. Bunăoară, aceste persoane nu doar că nu își vor reduce diferența dintre propriul ego și standardul dorit, ci dimpotrivă, își vor încărca inima și mintea cu pietre prea grele, stima lor de sine va descrește, iar viața lor socială va deveni din ce în ce mai sărăcicioasă... că doar cui îi face plăcere să își petreacă timpul benevol cu asemenea persoane?

Oamenii vin în viața noastră sub diferite forme și culori. Aveți grijă la verzișorii de invidie... Ei sunt cei care devin simpli trecători prin viața noastră.

ARIPI DE ÎNGERAȘ

GRAȚIELA AGRIȘAN

Vulpea cea lacomă

- Povești terapeutice -

„Într-o dimineață însoțită de vară o vulpe flămândă porni să-și caute de mâncare.

Nici nu merse prea mult, când zări un șoricel cafeniu, care trăgea un pui de somn la umbra unui copac. „Ce pradă sigură și ușoară! gândi satisfăcută vulpea. Ce noroc a dat peste mine! Iată o masă delicioasă, care mă așteaptă s-o înfulec! O să-mi ajungă cu siguranță pentru micul-dejun!”

Vulpea fu gata să se năpustească asupra șoarecelui, când, dintre tufișuri, se ivi sărind un iepure.

Văzându-l, vulpea uită cu ușurință de micul ei dejun și se gândi cu lăcomie: „Ce noroc a dat peste mine! Un iepure e mai mare și mai gustos decât un șoarece! Dacă-l prind, îmi va ține de foame toată ziua!”

Începu să alerge după iepure și fu gata să-l prindă, când dete cu ochii de o căprioară, care păștea liniștită pe o pajiște din apropiere. Deși se simțea puțin obosită pentru că alergase după iepure, vulpea se gândi că mai are destulă putere să vâneze și căprioara: „Ce noroc a dat peste mine! O căprioară este cu mult mai mare și mai gustoasă decât un iepure! Dacă reușesc s-o prind, nu mai trebuie să caut mâncare o săptămână întreagă!”

Porni să alerge după căprioară, dar se simți din ce în ce mai obosită; foamea își spunea serios cuvântul.

Deodată un nechezat puternic străpune aerul dimineții. Surprinsă, vulpea zări un cal negru, venind la trap pe drumul dinspre pădure.

«Ce noroc a dat peste mine! se gândi iarăși cu lăcomie vulpea. Cu un cal ca acesta, nu voi duce lipsă de hrană luni întregi de acum înainte!»

Calul nici măcar nu se sinchisi să se oprească, ci alergă mai departe netulburat; era destul de puternic încât să o doboare pe vulpe cu o singură lovitură de copită, dacă ar fi încercat să-l atace.

Dându-și seama că s-a întins mai mult decât îi era plapuma, vulpea se gândi cu resemnare: «Nu-i nimic, mai bine mă întorc la căprioară!» Dar aceasta se cufundase demult în adâncul pădurii...

Dezamăgită, vulpea își zise: «Se vede treaba că astăzi trebuie să mă mulțumesc doar cu carne de iepure...» Însă când se întoarse după urecheat, nu găsi nici urmă de el.

«Asta este, rămân cu șoarecele pentru micul-dejun», mormăi bosumflată vulpea, în timp ce se întorcea la copacul de lângă vizuina sa. Însă zgomotele produse de alergătura după iepure, vulpe și cal îl treziseră pe micul șoricel, care se făcu nevăzut cât ai clipi!

Vulpea se întinse abătută la umbra copacului și se gândi cu tristețe, în timp ce burtica îi chiorăia de foame: «Ce păcat că am fost atât de lacomă! Trebuia să profit de oportunitatea care mi-a ieșit în cale, în loc să vânez cai verzi pe pereți! Data viitoare îmi voi calcula mai bine șansele și nu o să m-arunc după ceva ce este peste puterile mele! Bine-mi spunea bunica mea: să nu dau vrabia din mână, pentru cea de pe

gard și să nu alerg după doi iepuri, că nu prind niciunul!»¹

Ce înseamnă numele meu?

Veronica – din greacă: „purtătoarea de biruință”. Sf. Veronica este un exemplu de încredere în puterea și mila Domnului, de răbdare și speranță, o mărturie a minunilor pe care harul Domnului îl săvârșește în viața celor care I se închină cu încredere și sinceritate.

Emil, Emilia – din latină: „concurrent”. Sf. Mucenic Emilian (362) a fost un tânăr creștin, care provenea dintr-o familie bogată. A dat dovadă de mult curaj atunci când a spart statuile idolilor din cetatea sa. A rămas statornic în credința creștină, în ciuda chinurilor la care a fost supus. Deși a fost aruncat în foc, trupul său nu a ars, această minune fiind o mărturie a sfințeniei sale.

Laura, Laurențiu – din latină: „laur”. Sf. Lavrentie sau Laurențiu a fost un diacon

¹ George William Burns, *101 Healing Stories for Kids and Teens: Using Metaphors in Therapy*, Library of Congress Cataloging-in-Publication Data, S.U.A., 2005, pp. 162-163.

din sec. al III-lea d.Hs. și a devenit unul dintre cei mai cunoscuți martiri ai Bisericii. El se ocupa cu multă dragoste creștină de săraci, flămânzi, de văduve și copii orfani.

Rugăciunea părinților pentru copii

În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh.

Doamne, Dumnezeul nostru, Cela ce cu înțelepciunea Ta ai zidit pe om din țărână și ai suflat în fața lui suflare de viață și, binecuvântându-l, ai zis: Creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul; iar la Cana Galileii, prin Unul-Născut Fiul Tău, ai binecuvântat nunta și deci nașterea de fi; cu multă umilință rog marea Tă bunătate, ca neîncetat să reverși Harul Tău și să Te milostivești asupra copiilor mei, pe care ai binevoit să mi-i dăruiești.

Umple-i de înțelepciune și pricepere. Apără-i de toate cursele vrăjmașilor văzuți și nevăzuți. Poruncește Îngerilor Tăi ca totdeauna să le fie călăuze și povățuitori spre toate faptele cele bune, ca de-a pururea să Te poată lauda și preaslăvi în veci.

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh. Amin.

Jocuri pentru toți copiii isteți

Profetul Ilie a fost hrănit de corbi. Ce i-au dat corbii lui Ilie să mănânce? De câte ori pe zi veneau cu mâncare? Dacă te uiți cu atenție sunt o grămadă de greșeli amuzante în imagine. Câte reușești să găsești? Poți să citești această povestire în Biblia ta.

Citește I Regi 17,1-6.

Maria Ioana Stoica

are 7 ani și este elevă în clasa 1 la Colegiul Național George Barițiu din Cluj-Napoca.

Maria este ascultătoare, echilibrată, responsabilă, ambițioasă, foarte sociabilă și comunicativă,

dar în același timp timidă și foarte sensibilă. Este pasionată de muzică, sport, lectură, pictură, având inclinații artistice.

Îndrăgește toate activitățile din cadrul Școlii Parohiale din Cetatea Fetei, așteptând cu nerăbdare să participe.

Cetatea credinței

ISSN 2286-4407, ISSN-L 2286-4407

Coordonator, design și paginație: Decebal Gorea

Lectura: Monica Scripeț

Imagine copertă: Biserica *Sf. Nicolae* din Densuș, jud. Hunedoara, (sec. XII-XIII)

Apare cu binecuvântarea ÎPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei

Contact

Biserica parohiei se află pe B-dul Cetatea Fetei, 5A, Florești

email: cetateafetei@yahoo.com

web: <http://parohiacetateafetei-floresti-cluj.blogspot.ro>

 Parohia Ortodoxa Cetatea Fetei-Floresti

cont bancar: RO62BTRL01301205A11298XX

preot paroh: Marcel Agrișan (tel: 0751 353 097)

preot: Decebal Gorea (tel: 0745 520 020)

Programe catehetice

Tabăra de creație *Hristos pe înțelesul tuturor*: se desfășoară în postul Sfintei Marii.

Activități: lecții de religie, ateliere creative, icoane pe sticlă, teatru, proiecții video, jocuri și excursii. Destinată copiilor cu vârsta între 4 și 15 ani.

Școala parohială *Mitropolitul Bartolomeu*: se desfășoară sâmbăta sau duminica între orele 14⁰⁰-16⁰⁰, în perioadele: 15 IX - 15 XII și 15 III - 15 VI. Activități: lecții de religie, limbi străine, dezvoltare personală, ateliere creative, vizionare de filme.

Destinată copiilor cu vârsta peste 7 ani.

Studiu biblic: se desfășoară în fiecare duminică după slujba de seară.

Programul liturgic

Miercuri: 8³⁰ - Sfânta Liturghie

Vineri: 8³⁰ - Sfânta Liturghie

Sâmbătă: 9⁰⁰ - Sfânta Liturghie, 10¹⁵ - Slujba Parastasului, 17⁰⁰ - Vecernia Mare și Litia

Duminică: 8³⁰ - Utrenia, 10⁰⁰ - Sfânta Liturghie, 17⁰⁰ - Vecernia mică,

iar în prima și a treia duminică din lună, Taina Sfântului Maslu

Sărbători: - în ajun: 17⁰⁰ - Vecernia mare și Litia

- în ziua sărbătorii: 8³⁰ - Utrenia, 10⁰⁰ - Sfânta Liturghie

